

Bijlage 8a Een professionele leergemeenschap in ontwikkeling

Werkblad Bovenschoolse implementatie van een PLG

Richtlijnen: Geef individueel een eerlijke beoordeling van de huidige realiteit op uw school inzake de implementatie van de indicatoren, zoals vermeld in de linkerkolom. Ga na of er bewijzen of anekdotes zijn waarmee u uw beoordeling kunt onderbouwen. Dit formulier kan tevens worden gebruikt ter beoordeling van bestuurlijke of teamimplementatie.

De bovenschoolse directie/het bovenschools bestuur voorziet alle betrokken scholen van de heldere parameters en prioriteiten, permanente ondersteuning, systemen om toezicht te houden op de voortgang, en de nooit aflatende aandacht die essentieel is voor de implementatie van een professionele leergemeenschap over de volle breedte.

Indicator van een PLG	Het bovenschoolse leiderschap toont consequent betrokkenheid bij het schoolverbeterplan door zich in te zetten voor het ontwikkelen van de capaciteit van de teamleden om volwaardig als PLG te kunnen functioneren. De bovenschoolse leiders hebben expliciet aangegeven welke specifieke praktijken ze van elke school verwachten. Ze hebben processen opgezet om de schoolleiders te ondersteunen bij de implementatie van die praktijken, en ze houden toezicht op de voortgang van de implementatie.
Introductiefase	Er is geen doelgericht of consequent bovenschools verbeterproces voor de betrokken scholen. De uitgevoerde initiatieven zijn tijdelijk en fragmentarisch. Projecten komen en gaan, maar de culturen van de scholen blijven grotendeels ongewijzigd.
Beginfase	Het bovenschoolse leiderschap heeft aangekondigd dat de scholen als professionele leergemeenschappen gaan werken. Mogelijk zijn er grondredenen uitgesproken die pleiten voor het opzetten van PLG's, maar het concept blijft dubbelzinnig. De leraren beschouwen het plan als het zoveelste initiatief dat over hun hoofden wordt uitgestort. Er is weinig gedaan om toezicht te houden op de implementatie. Sommige directeuren en schoolleiders tonen onverschilligheid ten aanzien van het initiatief.
Implementatiefase	De directie heeft alle moeite gedaan om gedeelde kennis op te bouwen en voor alle betrokkenen een gemeenschappelijke taal met betrekking tot het PLG-proces in te voeren. Ze hebben de scholen opgeroepen om als PLG's aan de slag te gaan. Er is duidelijkheid over enkele concrete structurele wijzigingen om de onderlinge samenwerking tussen de leraren te ondersteunen en over de interventiesystemen die ze in elke school willen zien. Ze houden toezicht op de implementatie van de structurele veranderingen en bieden ondersteuning als scholen daarom vragen. Sommige scholen boeken vooruitgang en gaan effectief met de implementatie aan de slag, andere passen alleen hun bestaande structuren enigszins aan. Op sommige scholen is het proces van invloed op de professionele praktijk, op andere niet.
Ontwikkelingsfase	De directie heeft processen opgezet om de capaciteit van de schoolleiders te ontwikkelen, zodat ze het PLG-proces in hun scholen kunnen aansturen. Ze houden toezicht op de voortgang van de implementatie van het PLG-traject en grijpen in als scholen er problemen mee ondervinden. De locatiedirecteuren en de directieleden hebben hun eigen samenwerkende teams gevormd en werken in onderlinge afhankelijkheid om gemeenschappelijke doelen te bereiken en PLG-gebonden problemen in kaart te brengen en op te lossen. Ook op de scholen zelf wordt onderzocht hoe ze effectiever kunnen werken als PLG.
Verankeringsfase	Bestuurders op alle niveaus werken als gecoördineerde, goed functionerende teams die zich kenmerken door een goed inzicht in en betrokkenheid bij het PLG proces. Ze beschouwen dit niet als een verbeteringsinitiatief, maar als een continu proces waarin ze het leren van leerlingen en volwassenen voortdurend verbeteren. Ze zijn sterk gericht op het leren van de leerlingen en de leerlinggegevens zijn voor iedereen transparant. Ze werken samen om problemen op te lossen, meer inzicht te krijgen in het PLG-proces en van elkaar te leren. Ze zetten zich in voor gemeenschappelijk succes op school van zowel leerling als team.